کاربرد گیاهان دارویی در فضای سبز

مدیریت امور پشتیبانی

۱۳۹۸

کاربرد گیاهان دارویی در فضای سبز

باتوجه به کاشت بیش از ۱۵۰ گونه گیاه دارویی در سطح دانشگاه وخصوصا اطراف دانشکده داروسازی بر ان شدیم در این مبحث توضیحاتی بیان کنیم

چکیده

در کشور ایران اقلیمهای متفاوتی وجود دارد، بنابراین تنوع گیاهان دارویی آن نیز زیاد است. بکارگیری اینگونه‌ها در فضای سبز تنوع گونه ها و اکوتیپ ها (از نظر رنگ، فرم، اندازه و سازگاری) را دو چندان می کند و ضریب اطمینان موفقیت طرح و انعطاف طراحی بیشتر می شود. وجود گیاهان دارویی در فضای سبز نشانه ای از توانایی اقلیمی و احوال فرهنگی منطقه است. با توجه به اینکه برای رسیدن به استانداردهای بین المللی فضای سبز سرانه، به فضای سبزی با چند برابر سطح موجود نیازمندیم، سطح فضای سبز لازم چند برابر خواهد بود و با وارد کردن گیاهان دارویی در فهرست گیاهان مناسب برای فضای سبز جامعه گیاهان دارویی گسترش قابل توجهی پیدا می کند. با کشت گیاهان دارویی در فضای سبز بخشی از هزینه های ریالی قابل بازیافت

است و با توجه به نزدیکی این مکانها به مراکز صنعتی و تجاری هزینه حمل و نقل نیز کاهش می یابد. کاشت گیاهان دارویی در فضای سبز امکان آشنایی و افزایش آگاهیهای اجتماعی، نسبت به گیاهان دارویی را فراهم می کند. اختصاص فضای سبز محیطهای آموزشی به کشت گیاهان دارویی، زمینه برای تحقیق در جنبه های مختلف گیاهان دارویی را ممکن می سازد و سازگاری این گونه ها را معلوم می کند. یکی از راههای بسیار مؤثر در کنترل فرسایش خاک، بر جای گذاشتن بقایای گیاهان دارویی قبل از آیش است. بنابراین گیاهان دارویی در ارائه خدمات بوم شناختی نیز بسیار توانمند هستند. برخی گیاهان دارویی دارای حدود تحمل نسبتاً خوبی به شوری، خشکی، قلیایی بودن خاک، تشعشع شدید خورشید، شرایط ماندابی، هرس شدید و ...هستند.

مقدمه

منظور از فضای سبز شهری، نوعی از سطوح کاربری زمین شهری با پوشش های گیاهی انسان ساخت است که هم واجد بازدهی اجتماعی و هم واجد بازدهی اکولوژیک باشند. فضای سبز شهری از دیدگاه شهرسازی در بر گیرنده بخشی از سیمای شهر است که از انواع پوشش های گیاهی تشکیل شده است و به عنوان یک عامل زنده و حیاتی در کنار کالبد بی جان شهر، تعیین کننده ساخت مرفولوژیک شهر است. بنابراین دارایی سبز یک شهر، صرف نظر از فضای سبزی که توسط شهرداری اداره می شود، از مجموع فضای سبز خصوصی، فضای کوچک دارای گیاهان خودروی و زمین های متعلق به دولت تشکیل می شود. رشد صنعت و افزایش جمعیت در شهرها، به ساخت و سازهای سودگرایانه منجر شده است. این ساخت و سازها به مسائل و تامین حداقل نور و هوا در مناطق شهری توجهی نداشته است. از سوی دیگر، ضرورت ایجاد کاربری های جدید شهری، برای پاسخگویی به نیازهای روزافزون و اسکان جمعیت به تدریج باعث کاهش سهم فضای سبز و باغهای شهری شده است و در نتیجه موجب آلودگی محیط زیست شده است. فضاهای سبز شهری به عنوان ریه های تنفسی شهرها به شمار می روند و در شهرها افزون بر عمل کرد های زیبایی شناختی، اجتماعی و ساخت کالبدی شهر، روی تعدیل دما، افزایش رطوبت نسبی، لطافت هوا، کاهش آلودگی صوتی، افزایش نفوذ پذیری خاک، کاهش سطح ایستایی، بهبود شرایط بیوکلماتیک در شهر و جذب گرد و غبار تاثیر دارند پوشش گیاهی یک منطقه در حقیقت از یکایک گونه های گیاهی موجود در آن تشکیل شده است. وضعیت آب و هوایی و نوع خاک حدود گونه خاص را تعیین می کند. کیفیت محیط زیست شهری با امکانات و تاسیسات فضای سبز ارتباط مستقیم دارد. در ادوار گذشته در کنار توجه به تفرج روح و زیبایی، جنبه دارویی و اقتصادی کشت گیاهان در فضای سبز و باغها مدنظر بوده و در همه آنها از باغ معلق بابل مربوط به سالهای قبل از میلاد مسیح تا پردیسهای ایرانی مربوط به قرن پنجم میلادی ضمن رعایت جنبه های زینتی و هنری گیاهان کاشته شده، مصارف خوراکی، دارویی، صنعتی، دفع آفات و مانند آن مورد توجه جدی بوده است و در چهارچوب سنت و اصول، هیچ چیز بی

مورد و یا تنها برای زیبایی وجود نداشته بلکه آنچه مفید و لازم بوده زیبا عرضه شده است. از جمله گیاهان دارویی که در احداث باغهای عمومی در ایران مورد استفاده قرار گرفته می توان از اقاقیا، بیدمشک، خرزهره، زوفا، سنجد تلخ، ریش بز، بابونه، گل انگشتانه، زرشک، ختمی، گل ساعتی، گل سرخ، گاوزبان، همیشه بهار، گلرنگ، زعفران و مانند آنها نام برد. در کشورهای دیگر گیاهانی مثل پدوفیل و ذغال اخته در فضای سبز کاشته می شده است.

معمولا گیاهان دارویی در مدت کوتاهی، سطح خاک را فرا می گیرند و به علت سبزی و کوتاهی شان زیبایی خاصی را پدید می آورند. این گیاهان نسبت به مواد غذایی پر توقع نبوده و آب بسیار زیادی نیاز ندارند. همچنین برخی از آنها در برابر شوری خاک مقاومند و دوام و عمر طولانی و سازگاری و استقامت بالایی دارند.

مزایای استفاده از گیاهان دارویی در فضای سبز

۱ –افزایش تنوع در فضای سبز: در کشور ایران اقلیمهای متفاوتی وجود دارد بنابراین تنوع گیاهان دارویی آن نیز زیاد است. با توجه به سازگاریها و توانائیهای گیاهان دارویی که مورد اشاره واقع شد، بکارگیری این گونه ها در فضای سبز تنوع گونه ها و اکوتیپ ها (از نظر رنگ، فرم، اندازه و سازگاری) را دوچندان می کند و ضریب اطمینان موفقیت طرح و انعطاف طراحی بیشتر می شود. وجود گیاهان دارویی در فضای سبز نشانه ای از توانایی اقلیمی و احوال فرهنگی منطقه است، در حالیکه استفاده از گونه های انگشت شمار و غیربومی در فضای سبز شکنندگی اکوسیستم های احداثی را بهمراه دارد.

۲ –حفظ ژرم پلاسم گیاهان دارویی: چنانچه یک جامعه گیاهی به خاطر نجات از خطر انقراض مورد حمایت انسان قرار گیرد ناچار به زندگی در محدوده طراحی شده توسط انسان می شود. این محدوده ها شامل باغهای گیاهشناسی و فضای سبز و در بهترین حالات محیط های طبیعی قرق شده می شود. در این مجموعه ها، حفاظت انسان از گیاهان منجر به حذف پدیده های طبیعی مانند چرا، بیماری و آفت، سیل، آتش سوزی و خشکسالی، رقابت و مانند آن می شود. بنابراین طی نسلهای متوالی ژنهای مفید که عامل دوام موجود در مقابل این شرایط هستند از این نسلها حذف می شود. در مورد گیاهان دارویی، این عمل با برداشت گزینشی گیاهان دارویی سالم و قوی از طبیعت توسط انسان تشدید می گردد و در عوض فراوانی ژنهای غیرمفید که در شرایط طبیعی مرتباً تحت گزینش طبیعی و حذف قرار می گیرند. به نحو چشمگیری افزایش می یابد. به این پدیده رانده شدن ژنتیکی می گویند که هرچه جوامع گیاهی و جانوری محدودتر باشد، این پدیده با شدت بیشتری رخ می دهد. در نتیجه این رخداد علیرغم حفظ فرم ظاهری گونه، توانمندی های آن گونه در مقابل شرایط گزینشگر محیط طبیعی به شدت نقصان می یابد و در صورت راهیابی گونه به محیط طبیعی و یا کاهش حمایت انسان، جاندار به سرعت منقرض می گردد. راه جلوگیری از این خطر، توسعه همه جانبه جوامع گیاهی و جانوری

در اقلیم های متنوع است. مروری گذرا بر کل مساحت پارکهای شهری، کمربندهای سبز و پارکهای جنگلی موجود و تنوع اقلیمی کشور نشان می دهد که سطح قابل توجهی از زمینهای قابل کشت در اقلیمهای گوناگون به احداث فضای سبز اختصاص یافته است.

با توجه به اینکه برای رسیدن به استانداردهای بین المللی فضای سبز سرانه، به فضای سبزی با چند برابر سطح موجود نیازمندیم، سطح فضای سبز لازم چند برابر خواهد بود و با واردکردن گیاهان دارویی در فهرست گیاهان مناسب برای فضای سبز جامعه گیاهان دارویی گسترش قابل توجهی پیدا می کند که بعلت این گستردگی سطح و اقلیم، تعداد زیادی از عوامل طبیعی اثر خود را بر گیاه اعمال می کنند و علاوه بر آن برداشت از طبیعت هم کاهش می یابد. چنانچه در اثر اقبال عمومی، گیاهان دارویی به فضای سبز مدارس، منازل و داخل آپارتمانها و روی پشت بامها راه یابد، به انقلابی سبز در این زمینه دست خواهیم یافت.

۳ –جبران بخشی از هزینه ها: اختصاص منابع مرغوب آب و خاک به احداث فضای سبز که بواسطه رشد شهرهای بزرگ در اراضی درجه یک کشاورزی امری غیرقابل اجتناب گردیده است، سطح وسیع و در حال گسترش فضای سبز و هزینه های کاشت و داشت و کادر فنی و اجرایی احداث فضای سبز، بهای سنگینی است که شهروندان برای سلامت خود و محیط زیست باید پرداخت کنند، بهایی که صرفه جویی و گریز از آن، مخارج بهداشتی و هزینه های اجتماعی بسیار بیشتری ببار خواهد آورد. در دید کلان برآورد ارزشهای معنوی زیست محیطی، حفاظتی، تفریحی و مانند آن در فضای سبز نیاز به امکاناتی گسترده و تخصص هایی است که بتوان بر اساس آن به بیان ارزش واقعی پرداخت. این ارزشها برای اکثریت مردم بخوبی ارزش های ریالی قابل لمس نیست. با کشت گیاهان دارویی در فضای سبز بخشی از هزینه های ریالی قابل بازیافت است و با توجه به نزدیکی این مکانها به مراکز صنعتی و تجاری هزینه حمل و نقل نیز کاهش می یابد. نیاز آبی گیاهان بومی معمولاً کمتر از گیاهان غیربومی است که این امر صرفه جویی در مصرف آب آبیاری است. در این مسیر فرصت شغلی ایجاد می شود و داوطلبانی مانند فارغ التحصیلان کشاورزی و منابع طبیعی، محصلین مدارس، بازنشستگان و افراد عادی در قبال درصدی از سود می توانند مراحل دیگری از تولید مانند برداشت، جداسازی و خشک کردن گیاهان دارویی را انجام دهند.

۴ –تأمین اهداف آموزشی، تحقیقاتی و گردشگری: علیرغم سابقه طولانی استفاده از گیاهان دارویی و وجود انواع گیاهان دارویی در کشور متأسفانه درصد کمی از فرهیختگان جامعه و تحصیلکردگان علوم گیاهی، کشاورزی و منابع طبیعی با این گیاهان آشنا هستند و برای افزایش آگاهیهای اجتماعی، در این زمینه باید آموزش مسئولین و دولتمردان، مردم عادی و تحصیلکردگان از مقاطع دبیرستان تا دانشگاه و حتی متخصصین فضای سبز بصورت عمومی و رایگان صورت گیرد. کاشت گیاهان دارویی در فضای سبز امکان این آموزش را

فراهم می کند. در کشورهایی مثل شیلی و هند افزایش نجومی و سالیانه سطح فضای سبز مرهون توجه به آموزش عمومی و مشارکت مردمی است.

در امر پژوهش، گرچه افراد محدودی در امر کشت و کار گیاهان دارویی تخصص دارند، توسعه کمی شناخت گیاهان دارویی قدم گذاری در مراحل بعدی امر پژوهش را ممکن می سازد. اختصاص فضای سبز محیطهای آموزشی به کشت گیاهان دارویی، زمینه برای تحقیق در جنبه های مختلف گیاهان دارویی را ممکن می سازد و سازگاری این گونه ها را معلوم می کند. در شهرهایی که جاذبه های گردشگری دارند، وجود باغهای گیاهشناسی و فضاهای سبز دارای گونه های بومی کشور و گیاهان دارویی تأثیر بسزایی در جذب گردشگران متخصص بدان شهرها دارد.

۵ –کنترل فرسایش بادی: در مکانهایی که زمین به اختیار و یا از روی اضطرار بصورت آیش رها می شود و زمان آیش با وزش بادهای شدید و یا رواناب ناشی از بارندگی روبروست، یکی از راههای بسیار مؤثر در کنترل فرسایش خاک، بر جای گذاشتن بقایای محصول قبل از آیش است. بقایای محصولاتی مانند کرچک و ماریتیغال که تنها بذر آنها برداشت می شود، برای تأمین این هدف مناسب به نظر می رسد. همچنین استفاده از گیاهان دارویی چندساله مانند زوفا، اسطوخودوس و آویشن می توانند در کنترل فرسایش بسیار مؤثر باشند. بومادران استاندارد تحمل نسبتاً خوبی در مقابل چرای احشام دارد. کاشت گیاهانی مانند سنا، اکاسیا و اکالیپتوس در مجاورت کویر، موانع مناسبی در جلوگیری از پیشروی کویر هستند. خارشتر، کور و هندوانه ابوجهل با شیبهای تند بسیار سازگارند، بنابراین کشت آنها در زمینهای شیب دار می تواند عامل مهمی در حفظ خاک باشد. گیاهان دارویی نظیر اکالیپتوس جهت احداث بادشکن و جلوگیری از فرسایش بادی بسیار مؤثر هستند. بنابراین گیاهان دارویی در ارائه خدمات بوم شناختی نیز بسیار توانمند هستند.

نکات مهم در بکارگیری گیاهان دارویی در احداث فضای سبز الف)سازگاری گیاه: هر گیاه دارای میدان اکولوژی خاصی است. یعنی بهترین میزان رشد آن در شرایط اقلیمی بخصوصی حاصل می شود. بررسی پوشش گیاهی بومی هر منطقه می تواند بعنوان راهنمایی مفید جهت انتخاب گیاهان باشد. گیاهان دارویی ایران بعلت اینکه عملیات اصلاحی روی آنها انجام نشده است. عموماً بصورت توده بومی هستند. بنابراین دامنه سازگاری (میدان اکولوژی) نسبتاً وسیعی دارند. سازگاریهای مطلوب گیاهان دارویی در طراحی فضای سبز شامل موارد ذیل می باشند.

۱ –تحمل خشکی، شوری و قلیایی بودن خاک: گیاهان دارویی مانند اقاقیا، اکالیپتوس، داتوره، سنجد، رزماری، اسطوخودوس، گل محمدی، کرچک (قرمز) و ختمی دارای حدود تحمل نسبتاً خوبی به شوری، خشکی، و قلیایی بودن خاک هستند.

۲ –تحمل تشعشع شدید خورشید: گیاهانی مانند رزماری، اسطوخودوس، بومادران، سانتولینا، اقاقیا و مورد در مجاورت سطوح آسفالت و سنگ فرش که انعکاس شدید تابش را باعث می شوند، مقاومت خوبی دارند در حالیکه بسیاری از گیاهان دیگر دچار خورشیدی شدن می شوند که منجر به تجزیه کلروفیل و نهایتاً مرگ گیاه می شود.

۳ –تحمل شرایط ماندابی: در مناطقی که سطح آب تحت الأرض بالاست گیاهانی مانند اکالیپتوس بخوبی رشد کرده و در کاهش آب تحت الأرض و خشکاندن خاکهای اشباع نقش اساسی دارند. پونه و نعناع از دیگر گیاهان متحمل شرایط ماندابی هستند.

۴ –تحمل هرس شدید: گیاهانی مانند مورد، رزماری، اسطوخودوس و دارچین براحتی شکل پذیرند و متناسب با هدف و مکان انتخاب شده در فضای سبز قابل شکل دهی هستند.

۵ –سازگاری با سطوح شیب دار: در شیب های تند بزرگراه ها و یا در پارکهای کوهستانی می توان از گیاهان دارویی مانند کورک، خارشتر، شیرخشت و گونه هایی از جنس علف چای استفاده کرد. همچنین جهت پوشش دیوارهای بتونی که برای مهار شیب ها ساخته می شوند می توان از بنه، زرشک معمولی، گل محمدی، برگ بو و سماق بهره جست.

۶ –سازگاری با آلودگیهای محیط های شهری و صنعتی: گروهی از گیاهان دارویی در برابر آلودگیهای هوا، گرد و غبار، اشعه ماوراء بنفش و آلودگی صوتی تحمل خوبی از خود نشان می دهند. انواع رز مثل گل محمدی دی اکسید گوگرد ($So2$) را در نسوج خود تثبیت می کنند. اقاقیا، نمدار و فندق در کاهش شدت آلودگی صوتی بسیار مؤثر است و گل سرخ و داتوره فلوراید اطراف کارخانجات آلومینیم سازی را جذب کرده و نسبت به آن تحمل نشان می دهد. گیاه نمدار (زیرفون) به ازن ($O3$) متحمل است. گیاه ژینکو نسبت به آلودگی هوا تحمل زیادی دارد.

ب) تأثیر گیاه بر سلامت انسان: توجه به رایحه درمانی و گل درمانی در پزشکی مدرن در پی بررسی ابداعات گذشتگان در این هنر بوسیله تجهیزات پیشرفته امروزی نقش گیاهان در پیشگیری و درمان بیماریهای جسمی و روانی را بیش از پیش نمایان می کند. گیاهانی مانند اکالیپتوس، کاج، انواع بید، افرا و زبان گنجشک با تولید مواد شیمیایی (فیتونسیدها) و انتشار آنها در هوا باعث از بین رفتن قارچها، باکتریها و برخی حشرات مضر و همچنین ایجاد حالت آرامش و خلسه در انسان می شوند. این مواد آلی گاهی ویتامین های جوی نامیده می شوند. گل بابونه، گل محمدی، بیدمشک و سنجد رایحه دل انگیز و آرامبخشی در فضا پراکنده می کنند.

ج)زیبایی گیاه: گیاهان با تنوع در فرم، اندازه و رنگ هر کدام می توانند زیبایی خاصی را باعث شوند.

گیاهان دارویی مناسب برای فضای سبز

۱ –از نظر دوره رویش: انواع یکساله (بابونه)، دوساله (مغربی) و چندساله (گل گاوزبان و رزماری)

۲ –از نظر رنگ گل، شاخه و برگ: رنگ گلهای آبی (رزماری، اسطوخودوس)، زرد (مغربی و علف چای)، زرد و نارنجی (گلرنگ، همیشه بهار) سفید، بنفش، صورتی (زوفا، ماریتیغال، گل محمدی) و انواع رنگهای دیگر (ختمی) در بین گیاهان دارویی دیده می شود. از نظر رنگ اندام هوایی، زیتون، بومادران، سانتولینا و اسطوخودوس دارای شاخ و برگ خاکستری هستند، عناب برگهایی به رنگ سبز براق دارد و بومادران استاندارد دارای اندام هوایی به رنگ سبز چمنی است.

۳ –از نظر اندازه: انواع بوته ای کوتاه (گل گاوزبان، زوفا و علف چای) متوسط (کرچک و گل محمدی) و انواع بلند (عناب، اکالیپتوس، سنجد، سنا، سپستان) و گونه های دارای اندامهای هوایی رونده (توت روباه) هستند. گیاهانی مانند غارگیلاس و خرزهره همیشه سبز است.

د) سهولت کاربرد گیاه: نگهداری و کشت گیاهان مورد استفاده در فضای سبز باید آسان باشد. اکثر گیاهان دارویی براحتی از طریق بذر، قلمه، پیوند، خوابانیدن، ریزوم، غده و مانند آن تکثیر می شوند و در مجموع نسبت به دیگر گیاهان، آفات و بیماریهای کمتری دارند.

انتخاب گونه های جدید گیاهی

در انتخاب و بررسی انواع گونه های گیاهی جدید موارد ذیل، بایستی مد نظر باشد.

۱- سازگاری: سازگاری گونه گیاهی معرفی شده با خصوصیات آب و هوائی منطقه این امر باعث بالا رفتن قدرت رشد، تکثیر و در نهایت بقای گونه می گردد.

۲- زیبایی و ظاهر آراسته: گونه جدید گیاه به نحوی که شکل و ظاهر گیاه مناسب محل مورد نظر باشد، که در این رابطه دیدگاه و نظر کارشناس فضای سبز از اهمیت ویژه ای برخوردار است. عدم استفاده مناسب از یک گونه گیاه در محل مورد نظر، باعث کاهش زیبایی محوطه گردیده ضمن آنکه گاهی ممکن است باعث بروز مشکلاتی گردد به عنوان نمونه چنانچه از گیاهان انبوه در حواشی معابر و پیاده رو استفاده گردد، باعث کاهش دید رانندگان و ممانعت از توجه آنها به عابرین پیاده که در انتظار عبور از خیابان هستند، می گردد و همین امر باعث بروز حوادثی می شود.

۳- خصوصیات فیزیولوژیک و مرفولوژیک گیاه: گاهی صمغ تانن و سایر اسانس های موجود در بخش های مختلف انواع گیاهان باعث وارد گردیدن لطماتی به اقشار مختلف بخصوص کودکان می گردد زیرا کودکان از روی کنجکاوی و یا بازیهای کودکانه در تماس با این پیکره های گیاهی بوده و حتی بخشی از برگ و غیره را در طی بازیهای کودکانه تناول می نمایند که در آنها ایجاد مسمومیت می نماید، لذا توجه به ایمنی اقشار مختلف این موضوع دارای اهمیت بسزائی است.

۴- ایجاد آرامش خیال بیننده و جلب متخصص: ایجاد تنوع در فضای سبز به نحوی که هم باعث آرامش بازدیدکنندگان و هم باعث جلب متخصصین و علاقمندان شود و به طور کلی خواسته های همه اقشار را تأمین نماید؛ چه افرادی که جهت فرار از ناملایمات زندگی به دامن طبیعت پناه آوردند و چه آنهایی که در پی یافتن طرحهای نوین ، الگوبرداری تحقیق و غیره هستند، بسیار حائز اهمیت است.

۵- پرهیز از یکنواختی و روی آوردن به استفاده ترکیبی از گونه ها: سالها است که فضای سبز شهری سطح مالامال از درختان صنعتی، جنگلی چون چنار، نارون، زبان گنجشک گردیده است و سالها است که مهمترین پوشش سطح زمین در پارکها، مبادین و بلوارها چمن است، حال آنکه مشخص گردیده است که بیشترین آلرژی از طرف گیاهان فوق حادث می گردد و چمن نیز با توجه به وضعیت خشکسالی ها و کمبود آب و همچنین هزینه های بالای نگهداری، حداقل در پاره ای از مناطق که امکانات و بودجه وسیع و کلان در دسترس نیست، کاملا از چرخه کشت و فضای سبز خارج گردیده است. گرچه اهمیت گیاهان داروئی در بخش پزشکی و داروسازی بر همگان واضح و مشخص ولی استفاده از این گیاه به عنوان گیاهان جدید در فضای سبز دیر زمانی که اهمیت یافته است، اکثر گیاهان مورد نظر جهت کشت در فضای سبز گیاهان همیشه سبز هستند که ظاهر

سبز آنها در تمام فصول سال جلوه می نماید. این گیاهان دارای سطح برگ سبز دائمی هستند. برخی از آنها را می توان به طور ترکیبی با سایر گیاهان استفاده نمود و پاره ای از آنها حتی می توانند جایگزین گیاهان پوششی چون چمن گردند.

● معرفی گیاهان داروئی و کاربرد آن در فضای سبز شهری

گرچه اهمیت گیاهان داروئی در بخش پزشکی و داروسازی بر همگان واضح و مشخص ولی استفاده از این گیاه بهعنوان گیاهان جدید در فضای سبز دیر زمانی که اهمیت یافته است. اکثر گیاهان موردنظر جهت کشت در فضای سبز گیاهان همیشه سبز هستند که ظاهر سبز آنها در تمام فصول سال جلوه مینماید. این گیاهان دارای مسطح برگ سبز دائمی بود محیط و تولید اکسیژن بهخصوص از طریق روزنههای برگ بسیار مؤثر هستند. برخی از آنها را میتوان بهطور ترکیبی با سایر گیاهان استفاده نمود و پارهای از آنها حتی میتوانند جایگزین گیاهان پوششی چون چمن گردند.

بومادران

این گیاه از تیره کاستی یا چتریان است. گیاهی است علفی و چند ساله با ریشههای نازک، ارتفاع آن تا ۷۸ سانتیمتر میرسد. برگها نیزهای شکل و کم و بیش طویل دارای ۳ تا ۴ بریدگی هستند و روی ساقه بهطور متناوب قرار دارند. اطراف برگها دندانههای ظریفی وجود دارد و دو طرف برگ حاوی اسانس، گلها کوچک سفید یا صورتیرنگ هستند و اواخر بهار ظاهر میشود.

بومادران در طول رویش خود به اوضاع اقلیمی خاصی نیاز ندارند و در اقلیمی رشد میکند اما در مناطق آفتابی گل آن بیشتر است. دوام آن در محل ۵-۴ سال است. زمان کشت در خزانه در اوایل بهار بوده و چند ماه بعد میتوان بوتهها را به محل اصلی منتقل کرد. جهت تکثیر حتی میتوان گیاهان ۵-۴ سال را از خاک خارج نموده و به ۲ تا ۴ تقسیم کرد و مجددا کشت نمود. این گیاه هم جهت استفاده در حواشی بلوارها، میادین، پارکها و سایر قسمتهای فضای سبز کاربرد دارد.

زوفا

این گیاه از تیره نعناع است و دارای اسانس معطر بوده که در صنایع مختلف کاربرد دارد. گیاهی است خشبی و چند ساله با ساقه چهارگوش و مستقیم. برگها صاف فاقد دندانه کشیده و کم و بیش نیزهای و سبز روشن گلها در چرخههای مجتمع مرکب از هفت تا نه گل قرار دارند. گلها در رنگهای متنوع آبی صورتی، سفید رنگ هستند.

در اوایل بهار در خزانه و پس از ۲ تا ۳ هفته سبزکشت میشود و پس از حدود ۲ ماه قابل انتقال به زمین اصلی و مکان دائمی هستند.چون دارای بذرهای ریز بسیاری است، این بذور در فصل تابستان از گیاه جدا میشود و در

پائیز و یا بهار سال بعد رشد میکند.این گیاه بین ۷–۵ سال عمر دارد. به خشکی مقاومت خوبی نشان میدهد ولیکن در صورت وجود آب گلدهی آن در یک سال چندین نوبت تکرار میشود.این گیاه مناسب کشت در پارکها، حواشی فواصل درختان و جهت پوشاندن قسمتهای خاکی محوطه بهطور پراکنده میتواند استفاده شود.

اسطوخودوس

این گیاه جزء گیاهان تیره نعناع بوده در اکثر نقاط قابل کشت است. بهعلت وجود اسانس از ترکیبات اصلی مواد آرایشی و بهداشتی است و در تولید انواع خوشبوکنندهها کاربرد دارد.

گونه‌های مختلف اسطوخودوس بهعنوان گیاه زینتی در باغها، پارکها و حواشی کشت میگردد.

گیاهی خشبی و چندساله دارای ریشه اصلی طویل و چوبی است و به همین دلیل قادر به جذب رطوبت از اعمال ۳ تا ۴ متری زمین میباشد. برگهای سبز تیره، نیزهای شکل بوده و بهطور متقابل روی ساقه قرار میگیرد. برگها پوشیده از کرک و حاوی اسانس است. گلهای آبی تا بنفش رنگ آن در انتهاء ساقه گلدهنده بهطور مجتمع قرار میگیرد.

پیکر رویشی اسطوخودوس بوی مطبوعی دارد که ناشی از وجود اسانس است. اسانس در برگهای اسطوخودوس ذخیره میگردد.گرچه رشد اولیه گیاه بسیار کند ولی پس از استقرار آن، رویش به سرعت انجام میگیرد. آبوهوا فقط بر میزان اسانس و یا گلدهی آن مؤثر است بهنحوی که به عنوان مثال در شرایط گرم و خشک گلدهی تسریع میگردد.

این گیاه از گیاهان منطقه خشک و نیمه خشک است و به تابش نور فراوان، هوای گرم، رطوبت کم نیاز دارد تا بهترین عملکرد گل و اسانس را داشته باشد ولیکن در بخش کاربردی آن در فضای سبز بدون این عوامل رشد و سبزینگی مناسبی دارد. درجه حرارتهای پائین ۸ تا ۱۵ درجه را تحمل میکند و این مطلب براساس آمار روزانه هواشناسی که در مجتمع صدرا صورت پذیرفته، اعالم شده است. در هر نوع خاک قادر به رویش است و از دیگر محاسن آن بقای ۲۸–۱۵ ساله این گیاه در یک محل است.

اوایل بهار و یا نیمه دوم اسفند زمان مناسب برای کشت بذر در خزانه است. هر چند که در بحث فضای سبز شهری میتوان از قلمهها را با پوشش تابلوئی پوشانده و پس از آنکه ریشهها قوی شدند به مکان اصلی منتقل نمود.

بادرنجبویه

گیاهی است که از تیره نعناع که بسیار معطر بوده و اسانس آن کاربردهای فراوانی در صنعت‌های متفاوت دارد.گیاهی است علفی چندساله ساقه گیاه جوان بهطور خوابیده رشد میکند. برگها پهن و تخممرغی شکل هستند که به طور متقابل روی ساقه قرار میگیرد. رویش گیاه در اوایل بهار پس از گرم شدن هوا آغاز میشود.

در مناطق سردسیر ممکن است اندامهای هوائی گیاه در اثر سرما خشک شود اما ریشه فعالیت خود را دارد و پس از گرم شدن هوا مجددا کنند. رشد خود را آغاز می این گیاه قادر به تحمل شرایط سرد و درجه حرارتهای پائین)۲۵ تا ۲۸ درجه(است. در هر نوع خاکی قابل رویش و کشت و نگهداری است و نیاز به بسترسازی ندارد. دوام آن ۵-۴ سال در یک نقطه است. گلهای آن بسیار معطر هستند و باعث افزایش کیفیت عسل نیز میگردد. یکی از بهترین گونه‌ها جهت کشت در کنار تختهسنگهای بزرگ و پارکهای حاشیه است.

آویشن باغی

آویشن نیز از گیاهان تیره نعناع است که عالوه بر خواص بسیار پزشکی در تهیه محصوالت آرایشی و موادغذائی نیز موارد استفاده فراوانی دارد.گیاهی است خشبی و چند ساله، ریشه راست و ساقه آن مستقیم و چهارگوش است. برگهای کوچک، متقابل، کم و بیش نیزهای بدون نوک و دمبرگ دارد.

برگها خاکستری رنگ و حاوی اسانس هستند؛ این گیاه تا ارتفاع ۵۸ سانتیمتر رشد میکند و تبدیل به یک توده انبوه خاکستریرنگ میگردد. آویشن حداقل ۶-۵ سال میتواند در یک مکان باقی بماند.

مشابه سایر گیاهان داروئی ذکر شده میتوان آن را در اوایل بهار در خزانه کشت نمود و سپس به محل موردنظر انتقال داد. کاربرد آن در فضای سبز، مشابه کاربرد کنونی اسطوخودوس و رزماری است.

ابریشم- اسپیره- بداغ- بلوط- به ژاپنی- بیدمشک- فلفل زینتی- سانسوریا- آرالیا- آسپاراگوس- ازگیل- تخل مرداب- کراسوال- همیشه بهار- گل حنا- میخک هندی- ختمی درختی- مریم گلی- آناناس- کیوی- ذغال اخته- بومادران- شاه بلوط هندی- زالزالک- زبان در قفا- رزماری- بابونه- آکالیپتوس- الواندوال- پونه وحشی- درمنه- یاس چند پا- انگور غیر خوراکی- فرفیون- تمشک

رزماری

گیاه بومی منطقه مدیترانه است. گل و برگهای این گیاه بوی تندی شبیه به کافور دارد. رزماری علاوه بر کاربرد دارویی، در پخت و پز نیز استفاده میشود و با رادیکال های آزاد مقابله میکند. رزماری منبع عالی ویتامینE است.

* روغن طبیعی آن مجرای تنفسی را باز میکند.
* با مالیدن پودر رزماری روی بدن بوی ایجاد شده از باکتری و قارچ از بین میرود.
* قبل از تمیزکردن زخم، برگهای تازه را روی قسمت مورد نظر قرار دهید تا مانع از عفونی شدن آن شود.
* دم کرده آن به طور طبیعی خستگی مفرط را برطرف میکند.
* تاثیر ضداسپاسمی دارد و ناراحتیهای گوارشی را برطرف میکند.
* آنتی اکسیدان آن مانع از تشدید بیماری آرتریت میشود.

* برای پیشگیری از بروز آب مروارید، دم کرده رزماری را به طور مرتب بنوشید.
* تقویت کننده بدن است.
* سردرد را رفع میکند.
* گردش خون را تحریک میکند.
* در صورت مصرف منظم، عملکرد کلیه را بهبود میبخشد و جریان ادرار را افزایش میدهد.

اهداف درمان بیماران مبتال به نارسایی مزمن وریدی، کاهش تورم و بهبود زخم هاست. درمان هایی که فشارخون وریدی را کاهش می دهد و جریان خون وریدی و لنفی را بهبود می بخشد، می تواند التهاب را کاهش دهد و اکسیژن رسانی به پوست و بافت های زیرجلدی را تقویت کند.

راهکارها

با تجزیه و تفکیک اصول رعایت شده در فضای سبز به این نتیجه می رسیم که یکی از کیفیت های فضای سبز این است که آنها طوری طراحی شوند که هماهنگی و تعادل بین بعضی یا همه حواس برقرار کنند .پنج حس وجود دارد که از طریق چیدمان فضای سبز می توانند هماهنگ بشوند .بعضی یا همه این حس ها می توانند انتخاب شوند تا در طراحی روی آنها تمرکز گردد.

.شنوایی و لمسایی چشایی، بویایی، بینایی،

بینایی

اگر چه ارتباط انسان با محیط ازطریق حواس گوناگون برقرار می شود، با این حال حدود ٪ ۹۰ آن از طریق بینایی است. تحقیقات نشان می دهد که بخش مهمی از اهداف شفابخشی منظر در مشاهده مناظر طبیعی است و نه الزاما در انجام فعالیت در این امر به اهمیت کیفیات بصری مناظر طبیعی به عنوان مناظری که در زندگی روزمره مورد استفاده قرار می گیرند اشاره دارد و می تواند دستورالعمل های خاصی در زمینه طراحی مناظر سبز به همراه داشته باشد .کافیست چشم هایمان را باز کنیم تا نور و رنگ ها و تاثیر آنها را در بهبود سلامتی ببینیم .سال ها تحقیق نشان داده است که رنگ ها روی افکار، عکس العمل ها و سالمتی مان و حتی روابط ما با دیگران موثر هستند .رنگ ها مهمترین عامل در طراحی فضاهای سبز هستند .نارنجی اساسا رنگ شادی است، خیره شدن به آن یک نوع حس رهایی از نگرانی های هر روزه را فراهم می کند؛ در حالی که آبی یک رنگ ایده آل برای فضای سبز است که احساس رهایی و ریلکس شدن را به وجود می آورد .

بویایی

هیچ عامل و حسی به یاد ماندنی تر از حس بویایی نیست؛ عطرها می توانند اصلی برای طراحی باغ باشند .همه ما بوهای خاصی را می شناسیم که معناهای خاصی برای ما دارند؛ دانشمندان کشف کرده اند که بوهای شیرین ئمثل میموزا یا چاموماپل امواج مغزی آلفا، دتا و دلتا تولید می کنند و حالت ریلکسیشن و یا حتی خواب آلودگی به وجود می آورند .بوهای دیگر مثل رزماری، موج مغزی بتا تولید می کنند که به وجود آورنده حالت هوشیاری است.یک مقدار روغن برای مثال الواندر و گرانیوم تاثیر متعادلی دارند هم انرژی زا هستند و هم آرامش بخش گلپر- مریم گلی کبیر- رزماری -علف لیمو-شب بو ـزوفا- مریم گلی -زردچوبه هندی- خردل قهوه ایی ـ باریجه- گلرنگ ـآنغوزه- اسفرزه ـسیر- خردل -سیاه سنبل الطیب- رناس -پنیرک

چشایی

کامال با حس بویایی مرتبط است .بوها تا حد خیلی زیادی در طعم و مزه نقش دارند .ما اغلب این حس چیزها را قبل از اینکه مزه کنیم، بو می کنیم و این برای ترشح بزاقمان کافی است .حس چشایی هم مانند حس بویایی می تواند در فضای سبز استفاده شود و با استفاده کردن از گیاهان دارویی می تواند سطح دیگری از تحریک حواس را تجربه کند .یکی از بزرگ ترین لذت های باغبانی این است که حس چشایی شخص را به یک خلسه روحانی ناشی از خوردن میوه جات و سبزیجات فرو برد ولی اگر حس چشایی بخواهد به عنوان محرک در باغ به کار رود طراح در آن قطعه باغ فقط باید گیاهان دارویی خوراکی بکارد.

مرزه

ترخون

شوید

مارچوبه

لامسه

در مورد بافت، گیاهان تنوع باالیی به وجود می آورند .وقتی می خواهیم حس لامسهرا تحریک کنیم، باید آن دسته از درختانی را که پوست تنه آنها برای لمس کردن تحریک کننده است را انتخاب کنیم.

اسپیره -گل حسرت - یاس خوشه ایی -بنفشه - انگشتانه گل ـزرشک- شمشاد- زعفران- برفی گل - پراونش

شنوایی

زندگی با صداهای استرس زای هر روزه باعث می شود ما اغلب ارزش صداها را در باغ ها فراموش کنیم؛ زمانهایی وجود دارد که ما آرزو می کنیم که صداها آنقدر ما را به خودشان مشغول کنند که از ذهنیت های روزمره و حالت خودآگاه مان خارج شویم .به همین دلیل بهتر است که فضاهای سبز به عنوان به وجود آورنده یک پناهگاه، ازآلودگی های صوتی بیرون باشند برای مثال آب پر فشاری که از یک چشمه بیرون می زند به اندازه کافی صدا ایجاد می کند تا صدای مضطرب کننده ترافیک بیرون شنیده نشود .خیلی از چمن ها و یا بامبوها تاثیر مطلوبی در طراحی فضاهای سبزدارند و این تاثیر نه فقط به خاطر صدایشان به هنگام وزش باد است بلکه حرکت آنها هم جالب توجه است .گیاهان خاصی که حشرات و پرندگان را دور خودشان جمع می کنند، تخصیص محل هایی برای آب خوری پرندگان هم باعث ایجاد صداهای زیبا و قابل توجهی می شود .در محور، آرامش دهی صدای آب اگر به میزان معینی برسد درست در لبه شکست سکوت قرار می گیرد که این همان صدای روشن نامیده می شود .این صدا از فواره های حوض شنیده و آرامش برقرار می کند، آرامشی که نمایانگر تسلط انسان برطبیعت است و در واقع موسیقی روح و روان محسوب می شود؛ استفاده از آب به صورت های گوناگون مانند دریاچه و برکه و جزایر منظره ای در روی آنها، آبشار و آب نماها به خصوص آب نماهای خطی و فواره ها به گونه ای که صدای آب را منتقل کنند، از دیگر راهکارهاست .کاشت تعدادی از درختان بلند برای جلب پرندگان و ایجاد مکانی امن برای آشیان گزینی در باغ ها، به منظور حمایت از جمعیت پرندگان در بعضی کشورهای اروپایی از قدیم متداول بوده است .در این مورد معیار اصلی برای آشیان گزینی پرندگان، تراکم انشعابات تاج یا مکان مناسب در ایجاد تنه درختان است .نخل های در منطقه معتدله و گرم مکان بسیار مناسبی را در انتهای تنه برای تخم گذاری پرندگان فراهم می نماید .درختان بلند چون تبریزی، اوجا و شاه بلوط هندی برای آشیان گزینی در محیط شهری، در داخل پارک مناسب هستند.از طرف دیگر، همان طور که اسپیرن در نقد پالزای سالک بیان کرده است، صدای آب نیز از صداهای غنابخش به منظر است .صدای آبی که از فواره فرو می ریزد با صدای آب روان بر سنگریزه های یک جوی آب، متفاوت است و می تواند فضای متفاوتی را نیزایجاد نماید .صدای فواره، سرشار از هیجان و صدای مالیم جریان آب جوی سرشار از آرامش است. تیس ــعناب- زالزالک ــنمدار- پر ــاکالیپتوس- تلخ زیتون ــسماق- گنجشک زبان ــزیتون- سرخدارــخرمندی- زغال -ژینکو

اصول طراحی فضای سبز به کمک گیاهان دارویی:

۱-تنوع فضاهای موجود :ایجاد و خلق فضابرای تمامی گروه ها و اقشار -مثال با فراهم کردن تنوع فضایی، بیماران می توانند حق انتخاب داشته باشند و در نتیجه آن، حس اعتماد به نفس در آنان تقویت گردیده و اضطراب و استرس آن ها کاهش خواهد یافت .دیدن فضاهایی برای گروه های کوچک نظیر جمع های کوچک خانوادگی جهت کنترل و حمایت از روابط اجتماعی بیماران.

۲-وجود دائمی عناصر سبز :در این گونه فضای سبز عناصر سخت و انعطاف ناپذیر به حداقل رسیده و جای خود را به عناصر گیاهی می دهند .

۳-تشویق بیماران به ورزش :آن هایی که پیاده روی در باغ را به عنوان یک ورزش برای بیماران تحریک می کنند در پایین آوردن میزان افسردگی ورخوت بیماران بسیار موفقتر بوده اند.

۴-ایجاد عکس العمل ها و انگیزه های مثبت در بیماران :عناصری نظیر گیاهان، گل ها و عوارض آب به عنوان عوارض طبیعی در کاهش میزان اضطراب و نگرانی بیماران، بسیار موثرند و سایر فعالیت ها نظیر کار کردن روی گیاهان و باغبانی نیز می تواند عکس العمل های مثبتی در بیماران ایجاد نماید.

۵-به حداقل رساندن اختلالات روانی :عوامل منفی نظیر آلودگی های صوتی شهری، دود و نورهای مصنوعی و مزاحم در این گونه فضای سبز به حداقل ممکن خود می رسند و همچنین اضافه کردن نور و صداهای طبیعی در باغ جزء تاثیرات مثبت باغ بر روی بیماران خواهد بود.

۶-به حداقل رساندن حس ابهام و سردرگمی در بیماران :محیط خالصه شده ای که فاقد فضاهای مرموز، ناشناخته و مبهم بوده و در جهت سالمت فیزیکی و روانی افراد می تواند بسیار جذاب، خوشایند و موثرباشد. در طراحی یک فضای سبز در نظر گرفتن قابلیت نگه داری از آن، هم از نظر امنیت و سالمت فیزیکی و هم ازقابلیت نگه داری : نظر مزیت ها و امکانات درمانی بسیار حائز اهمیت است .خصوصا در شرایطی مانند بیمارستانها، این مسئله که فضا باید از قابلیت نگه داری آسان برخوردار باشد، بسیار پراهمیت است .چرا که باغی که به حال خود رها شده و از آن نگه داری خاصی به عمل نمی آید، می تواند موجب از دست دادن اعتماد به نفس در بیماران و ایجاد احساس کم توجهی به آنان در وجودشان بشود.

مقرون به صرفه بودن :برای جلوگیری از هزینه های گزاف پیش بینی هزینه هااز قبل بسیار اهمیت دارد.

لذت بصری :فراهم آوردن محیطی مطلوب و خوشایند برای ایجاد تاثیرات توان بخشی بر استفاده کنندگان است.

سادگی :یعنی آسانی درک فضا برای استفاده کنندگان.

تنوع :فراهم آوردن تنوعی از اشکال، بافت ها، جاذبه های فصلی و رنگ می باشد.

تعادل :ایجاد تعادل در اشکال چه در حالت قرینه و چه غیر قرینه تاکید :یعنی استفاده از گیاهان به شکل کلیدی، تکی، گروهی و توده ای برای ایجاد تاکید در درون یک فضا توالی :ایجاد توالی از یک فضا به فضای دیگر یا استفاده از رنگ گیاهان به صورت ریتم وار در جهت ایجاد توالی مقیاس :استفاده از تناسب و مقیاس و بهتر است در طراحی فضای سبز از مقیاس غیر انسانی اجتناب گردد.

جانمایی فضایی :ایجاد فضاهای مختلف برای فعالیت های مختلف

طراحی کاشت

۱-استفاده از گیاهان دارویی که دارای رایحه ی معطر می باشند برای تحریک حس بویایی

۲-استفاده از گیاهان دارویی روز کوتاه و روز بلند بصورت ترکیبی تا در تمام فصول سال فعال باشند.

۳-استفاده از گیاهان با تنوع بافتی و رنگی مختلف

۴-آشنایی افراد با چرخه ی طبیعی زندگی گیاهان با استفاده از جذابیت های فصلی آنان.

۵-عدم استفاده از گیاهان دارویی سمی و حساسیت زا در نزدیکی کاربری های کودکان از جمله زمین های بازی

۶-استفاده از گیاهان دارویی مقاوم به آفات و حشرات

۷-کشت در سطوح باالتر به منظور استفاده ی لمسی و حسی گیاهان علفی و بوته ای دارویی.

۸-این نوع فضاهای سبز باید حتی المقدور از کلیه ی امکانات و خصوصیات الزم در یک فضای سبز برای براورده کردن تمام نیازهای فراغتی و تفرجی افراد بازدید کننده برخوردار باشد.

نتیجه گیری

فضای سبز شهری بر اکولوژی شهری به ویژه اقلیم، هوا، خاک، آب های زیر زمینی و جامعه حیوانی تاثیر می گذارد .مهم ترین اثر فضای سبز در شهرها، کارکردهای زیست محیطی آنهاست که شهرها را به عنوان محیط زیست جامعه انسانی معنی دار کرده است و با آثار سوء گسترش صنعت و کاربرد نادرست تکنولوژی مقابله نموده، سبب افزایش کیفیت زیستی شهرها می شوند .امروزه جامعه شناسان، روان شناسان و پزشکان بر این باورند که فضای سبز افزون بر تامین بهداشت جو و محیط مکانهای مسکونی، نقش مثبتی در سالمتی شهروندان به عهده دارد .شناخت گونه های گیاهی بومی که می توانند در طراحی فضای سبز به کار آیند، با توجه به کمبود آب و کیفیت نامساعد خاک در اکثر نقاط کشور، با استفاده از گونه های بومی به صورت ضرورتی اجتناب ناپذیر در می آید .گیاهان و فضای سبز در روند زندگی انسانها به خصوص هنگام فراغت ازکار و تکاپو به دنبال مامنی جهت التیام اعصاب و روان انسان، نقش مؤثری دارند و این نقش در بقای حیات در کره خاکی با اهمیت تر می گردد .ضرورت ایجاد و حفظ پوشش سبز گیاهان یکی از بدیهیات زندگی است و مثلث

بقا و دوام انسان که شامل آب، هوا و غذا است بدون وجود گیاه هیچ گاه تکمیل نمی گردد ،زیرا هم تأمین اکسیژن و هم غذاسازی فقط با وجود گیاه امکان پذیر خواهد بود .با توجه به ضرورت درحیات انسانی و از آنجا که انسان موجودی است تنوع طلب، لذا در فضای سبز شهری عالوه بر ضرورت اهمیت و بهاء دادن به درختکاری، ایجاد تنوع هم از دیگر فاکتورهای مهم به نظر می رسد استفاده به جا ومناسب از پوشش گیاهی، احداث و نگهداری فضای سبز نیاز به تجربه و دانش، تحقیق و تفحص و شناخت نیازهای گونه های گیاهی مختلف دارد، تا رابطه دیرین انسان و طبیعت تقویت شود و انسان بار دیگر با طبیعت فراموش شده آشتی نماید .در ایجاد تنوع گیاهی در فضای سبز شهری همواره محدودیت های هوا واقلیم، خشکی، باد، تابش بیش از حد خورشید و غیره وجود دارد که همین امر باعث کاهش تنوع می گردد.

تنوع محیط جغرافیایی ایران و حاکم بودن وضعیت آب و هوایی گوناگون از منطقه ای به منطقه دیگر در پهنه وسیع کشور، سبب رویش جامعه گیاهی متنوعی شده است .این تنوع که سیمای جغرافیایی گیاهی و به دنبال آن جغرافیای زیستی را جان می بخشد، چه از نظر اقتصادی و چه از نظراکولوژیکی اهمیت شایان توجهی دارد .گروهی از گیاهان دارویی مانند رزماری، اسطوخودوس، بومادران،سانتولینا، گل محمدی، انواع ختمی، اکالیپتوس، سپستان، کارم رنگی، مورد، خرزهره، همیشه بهار، برگ بو،اقاقیا، کرچک قرمز، مغربی، کم و بیش در فضای سبز کشور کشت می شوند ولی گروه دیگری مانند کورک،سرخارگل، خارشتر، گل گاو زبان، گاو زبان بوراگو، بابونه، بومادران استاندارد، زوفا، سداب، بیدمشک، عناب وسماق، قابلیت واردشدن در فضای سبز را دارند اما تابحال مورد توجه جدی قرار نگرفته اند.